

Til Miljøverndepartementet v/ Geir Klaveness
Fra Direktoratet for naturforvaltning v/E. Rosendal 12.4.2005

OED s forslag til utlysning av blokker for utvinning av petroleum i 19. konsesjonsrunde

Viser til forespørsel fra Miljøverndepartementet (MD) av 29. mars med vedlagte forslag fra OED til utlysning av blokker for utvinning av petroleum i 19. konsesjonsrunde. Konsesjonsrunden omfatter blokker i Norskehavet og Barentshavet. MD ber om direktoratenes innspill pr. e-post med eventuelle merknader OEDs forslag.

Sjøfugl er en av de ressurser som regnes som mest sårbar overfor oljeutslipp. Vår uttalelse bygger i hovedsak på vurdering av blokkenes beliggenhet i forhold til SMO "Spesielt miljøfølsomme områder" med tilhørende CD baserte web-atlas (Moe m. fl. 1999) og SVO; oversikt over "Særlig verdifulle områder for sjøfugl i området Lofoten-Barentshavet" (Systad m. fl. 2003) og "Identifisering særlig verdifulle områder i Lofoten-Barentshavet" (Olsen og Quillfeldt 2003) benyttet.

I tillegg er utredninger under regionale konsekvensutredninger for Norskehavet og utredninger Lofoten-Barentshavet vært benyttet. Vi har ikke analysert informasjonen med GIS hvorfor vurderingene her må ses som en vurdering ut fra de tilgjengelige dokumenterte forekomster. Minner om at det fortsatt vil generelt være behov for nyere registreringer men særlig nordover og for sjøfugl åpent hav. Dette kan ha gitt et mulig utslag i relativt få dokumenterte SMO for Barentshavet sammenlignet med Norskehavet. Konflikter som er dokumentert og som våre vurderinger bygger på antas å ikke være fullt dekkende, men der det er kjent forekomster vil dette bli benyttet. Annen kunnskapsbegrensning mht langtidsvirkninger med økosystemeffekter av samlet påvirkning forsterker inntrykket av at det er behov for å vektlegge føre-var generelt og spesielt i Barentshavet. Ny RKU for Norskehavet fokuserer på oppstart av SEAPOP for å tilføre ny kunnskap og har i så måte ikke vesentlig endret grunnlaget for å vurdere blokker forslått til 19. konsesjonsrunde og som tidligere ble vurdert ved nominering til 17. konsesjonsrunde.

Innledningsvis vil peke på at OEDs forslag har unntatt de prioriterte SVO i Barentshavet for utlysning som meget positivt. Vi ønsker også framholde at vurderingsgrunnlaget som vi ha

benyttet er begrenset mht sjøfugl åpent hav. Derfor har vi ikke kunnet forslå egnete vilkår i forbindelse leteboring åpent av annet enn i forbindelse med hovedsakelig sjøfuglekolonier med overflatebeitende og dykkende fugler med stor aksjonsradius for næringssøk i hekkesesongen (jfr buffer med SMO-verdi). Store sjøfuglekolonier med sårbare bestander av arter med verdier også i rødlistesammenheng kommer til uttrykk ved særlig miljøfølsomme områder.

[ ]

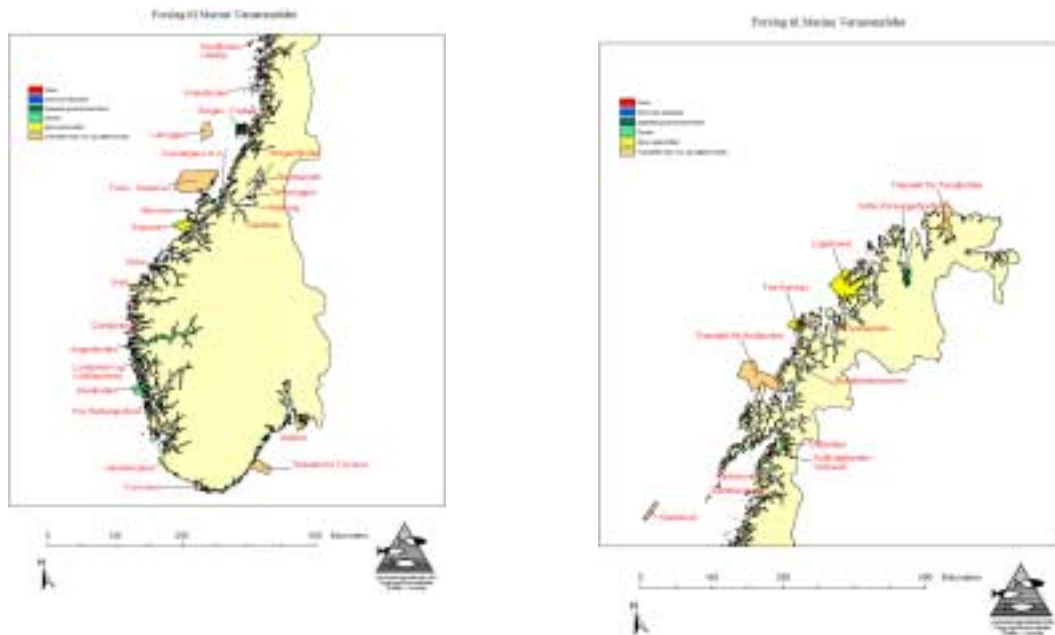
Arbeidet med marin verneplan viser til betydningen av å sikre at disse bevares og overvåkes. Vi har imidlertid ikke vurdert dette videre i denne omgang. En mulighet er å formulere generelle vilkår for petroleumsvirksomhet for å bevare økosystemene.

Spesielt miljøfølsomme områder vår/sommer

Spesielt miljøfølsomme områder høst/vinter

Kart som viser geografisk fordeling av områdene som er tilrådd tatt med i marin verneplan i fase 1 i søndre del av Norge (24 av de 36 områdene på liste A).

Marine verneområder

Utvalget vil understreke at liberale restriksjoner betinger at dette følges opp med klare retningslinjer for næringsvirksomhet, slik at risikoen for negativ påvirkning av verneverdiene minimaliseres. I tillegg vil det være nødvendig med overvåking og kontroll i de enkelte områdene. Overvåking av miljøtilstanden og kontroll med at bestemmelsene som gis for områdene blir fulgt, vil være en forutsetning for å sikre at verneverdiene ikke gradvis påvirkes og forringes over tid. Det er videre en forutsetning at aktuelle myndigheter følger opp med tiltak ved ev. negativ påvirkning av verneverdiene eller ved ev. brudd på bestemmelsene.

I   Norskehavet

Store grunne sjøområder, store tidevannforskjeller gir sårbarhet overfor uhell. Stor variasjon i strømningsforhold.

23 arter er listet opp som SMO arter for Norskehavet. Røst utgjør et internasjonalt SMO for lunde i månedene april-september. Nasjonale og regionale SMO forekommer langs hele kyststrekningen og kan omfatte flere arter. Sel Nasjonal SOM for havert på Froan og Steinkobbe nasjonal SMO utenfor Nordøyene i

Møre og Romsdal i kaste- og yngleperioden i juni og juli. Det finnes også regionale SOM for sel. En art som ikke er vurdert er oter som imidlertid i likhet med oter har stor sårbarhet for oljesøl. Oter forekommer over hele kystområdet særlig i strandsonen og grunne sjøområder, og har i området forholdsvis høy bestandstetthet. Korallforekomsten langs norskekysten har sin største tetthet i området mellom Stadt og Lofoten.

[ ]

II Barentshavet

Det marine miljøet Lofoten -Barentshavet er rikt og variert. Området preges av innstrømming av varmt atlantisk vann som møter kaldere polare vannfronter og gir opphav til rik produksjon. Barentshavet er et grunt hav med store bankområder. Den rike produksjonen fører til at Barentshavet har en av verdens høyeste tettheter av sjøfugl.

Nasjonale og Internasjonale SMO for sjøfugl: stellerand, lomvi, teist, lunde. Disse er vinterhalvåret konsentrert rundt Tromsø, ved hammerfest og strekningen Vardø- Vadsø. Sommerhalvåret ved Arnøy-Vannøy, fra Sørøya til Porsanger, samt langs Nordkinnhalvøya til Kirkenes. Rundt Svalbard er SMO knyttet til ringås, sabinemåke, alkekonge og polarlomvi, men også havhest, krykkje og lomvi

[ ]

SVO, SMO og beredskap

De foreslåtte blokker er lagt utenom prioriterte SVO, noe som er et klart skritt på veien l bidra til at målet om økosystembasert forvaltning kan nås.

Bjørnøya

Bjørnøya utgjør et meget viktig område for polar sjøfugl. Polarfronten og iskanten er to av fire *prioriterte SVO* som utmerker seg ut fra viktighet for biologisk mangfold og viktighet for biologisk produksjon. Disse oseanografiske fenomener har ikke fast geografisk avgrensning og strekker seg inn i områdene Bjørnøya vest og Bjørnøya øst. Polarfronten er særlig viktig for polarlomvi, lomvi og krykkje (arter med internasjonal verdi, lomvi rødlistestatus på Svalbard og Krykkje er norsk ansvarsart. Kolonier med Havhest på Bjørnøya oppfyller videre kriteriene for internasjonal SMO. Området antas å ha betydning for alkefugler mfl. for myting.

Aktuelle arter for Iskanten er polarlomvi alkekonge, teist, ismåke, grønlandshval, hvithval og storkobbe. Samtlige har internasjonal verdi. Ringsel har nasjonal verneverdi. Hvalross har nasjonal verneverdi og rødlistestatus. Også Isbjørn og grønlandshval har rødlistestatus for området, selv om ikke isbjørnen regnes som direkte truet.

[ ]

Vedlegg 1.

Forkortelser: Hekking (H), Næringsøk (N), Hvile (Hv), Myting (M)

Forklaringer: Sårbarhetsverdi 3 (rød/mørk), Sårbarhetsverdi 2 (orange/lysere), sårbarhetsverdi 1 (gul/lys). Hvitt felt med tekst angir måneder med sårbarhetsverdi 0, mens hvitt felt med (-) viser måneder der det ikke er satt sårbarhetsperiode eller sårbarhetsverdi.

Referanser: Anker-Nilssen et al. (1988a), Lorentsen et al. (1993), SFT & DN (1996).

Norsk navn	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Alke	V	V	V	H	H	H	H/M	M	M	V	V	V
Alkekonge	V	V	V	V	H	H	H	H/V	M	M/V	V	V
Bergand	V	V	V	V	V	-	-	-	V	V	V	V
Fiskemåke	V	V	V	V	V/H	H	H	H/V	V	V	V	V
Fjelljo	-	-	-	V	V/N/Hv	N/Hv	N/Hv	V	V	V	-	-
Fjæreplytt	V	V	V	V	H	H	H	V	V	V	V	V
Gravand	-	-	V	V	H	H	H/M	M	M/V	V	-	-
Grønlandsmåke	V	V	V	V	-	-	-	-	V	V	V	V
Grågås	-	V	V	V/H	V/H	H/M	H/M	M	M/V	M/V	V	-
Gråhegre	V	V	V	H	H	H	H	H	V	V	V	V
Grålire	-	-	-	-	-	-	-	V	V	V	V	V
Gråmåke	V	V	V	V/H	H	H	H	H/V	V	V	V	V
Gråstrupedykker	V	V	V	V	V	-	-	V	V	V	V	V
Gulneblom	V	M	M	M	V	V/N/Hv	N/Hv	N/Hv	N/Hv	N/Hv	V	V
Havelle	V	V	V	V	V/H	H	H	M	M/V	V	V	V
Havhest	V	V	H/V	H/V	H/V	H/V	H/V	H/V	V	V	V	V
Havlire	-	-	-	-	-	V	V	V	V	V	V	V
Havsule	V	V	V	H/V	H/V	H/V	H/V	H/V	V	V	V	V
Havsvale	-	-	-	-	-	-	V	V/H	H	H	H	H
Havørn	V	V	H	H	H	H	H	V	V	V	V	V
Hettemåke	V	V	V	V/H	H	H	H/V	H/V	V	V	V	V
Horndykker	V	V	V	V	V	V	-	V	V	V	V	V
Hvitkinngås	-	-	-	-	V	V/H	H	H/M	M	V	V	-
Islom	V	M	M	M	V	V/H	H	H	H	V	V	V
Ismåke	V	V	V	V	H	H	H	V	V	V	V	V
Kanadagås	V	V	V	H	H	H	H	V	V	V	V	V

Knoppsvane	V	V	V	V/H	H	H/M	M	M	V	V	V	V
Kortnebbgås	-	-	-	-	V	V/H	H	H/M	M	V	V	-
Krikkand	V	V	V	V	H	H	H	H	V	V	V	V
Krykkje	V	V	V	V/H	H/V	H/V	H/V	V	V	V	V	V
Kvinand	V	V	V	V	V	-	-	-	V	V	V	V
Laksand	-	-	-	V	V	-	M	M	M	V	-	-
Lomvi	V	V	V	H	H	H	H/M	M	M	V	V	V
Lunde	M/V	M/V	V	H	H	H	H	H/V	V	V	V	V
Makrellterne	-	-	-	V	V/H	H	H/V	H/V	V	-	-	-
Polarjo	-	-	-	V	V	V/N/Hv	N/Hv	N/Hv	V	V	V	-
Polarlomvi	V	V	V	H	H	H	H	H/M	M	M/V	V	V
Polarmåke	V	V	V	V	H	H	H	H	V	V	V	V
Polarsvømmesnipe	-	-	-	-	V	V	H	H	V	-	-	-
Praktærfugl	V	V	V	V	N/Hv/V/HN/Hv/H	N/Hv/M/H	M	M	M	V	V	V
Ringgås	-	-	-	-	V	V/H	H	H/M	M	V	-	-
Rødnebbterne	-	-	-	-	V/H	V/H	H/V	H/V	V	-	-	-
Sangsvane	V	V	V	V	V	-	-	-	V	V	V	V
Siland	V	V	V	V	V/H	H	H/M	M	M	V	V	V
Sildemåke	-	-	V	V	V/H	H	H	H/V	V	V	V	-
Sjørre	V	V	V	V	V	V	-	-	V	V	V	V
Smålom	V	V	V	V	V/H	H	H	H/V	H/V/M	M	M/V	V
Steinvender	V	V	V	V	H	H	H	V	V	V	V	V
Stellerand	V	V	V	V	V/N/Hv	N/Hv	N/Hv	M	M	V	V	V
Stokkand	V	V	V	V/H	H	H	H/M	M	V	V	V	V
Storjo	-	-	V	V	V	H	H	H	V	V	V	-
Storlom	V	V	V	V	V	V	-	-	V	V/M	V/M	V/M
Stormsvale	-	-	-	-	-	-	V	V	V	V	V	V
Storskarv	V	V	V	V/H	H/N/Hv	H/N/Hv	H/N/Hv	H/N/Hv	V	V	V	V
Svartand	V	V	V	V	V	-	-	-	V	V	V	V
Svartbak	V	V	V	H/V	H	H	H	H/V	V	V	V	V
Svømmesnipe	-	-	-	-	V	V	H	H	V	-	-	-
Teist	V	V	V	V/H	H	H	H	M	M/V	V	V	V
Tjeld	V	V	V	V	H	H	H/V	V	V	V	V	V
Toppand	V	V	V	V	V	-	-	-	V	V	V	V
Toppdykker	V	V	V	V	-	-	-	V	V	V	V	V
Toppskarv	V	V	V	V/H	H	H	H	H/V	V	V	V	V
Tyvjo	-	-	-	V	V/H	H	H	H/V	V	V	V	-
Ærfugl	V	V	V	V/H	H/V	H	H/M	M	M/V	V	V	V

Marine pattedyr

Tabellen viser sårbarhetsstadier/sårbarhetsverdier fordelt på måneder for ulike arter marine pattedyr.

Forkortelser: Kaste/ungleområder (KY), Næringsområder (N), Hvileområder (Hv), Hårfellingsområder (Hå)

Forklaringer: Sårbarhetsverdi 3 (rød/mørk), Sårbarhetsverdi 2 (orange/lysere), sårbarhetsverdi 1 (gul/lys). Hvitt felt med tekst angir måneder med sårbarhetsverdi 0, mens hvitt felt med (-) viser måneder der det ikke er satt sårbarhetsperiode eller sårbarhetsverdi.

Norsk navn	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Grønlandssel	N	KY	KY	Hå	Hå	N	N	N	N	N	N	N
Havert	N	Hå	Hå	N	N	N	N	N	KY	KY	KY	KY
Hvalross	N	N	N	KY	KY	(KY)	Hå	Hå	N	N	N	N
Isbjørn	N	N	N	N/Y	Y/N	N	N	N	N	N	N	KY
Nise	N	N	N	N	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N	N	N	N
Oter	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y	N/Y
Ringsel	N	N	KY	KY	N	N	N	N	N	N	N	N
Spekkhogger	N(Y)	N	N	N	N	N	N	N	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)
Steinkobbe	N	N	N	N	N	KY	KY/Hå	Hå	N	N	N	N
Storkobbe	N	N	(KY)	KY	KY	N	N	N	N	N	N	-
Vågehval	-	-	N	N	N	N	N	N	N	-	-	-